

Manuál pro první závody v orientačním běhu (OB)

1. Před prvním závodem

- 1.1. Přečti si co je to vlastně ten OB, třeba zde: <http://www.orientacnibeh.cz/csob/cojeob.php>
- 1.2. Seznam se s mapou pro OB – mapové značky (pro začátek ty základní), měřítko mapy, co je to vrstevnice, kde je sever na mapě, jak je značena trasa na mapě, ...
Mapový klíč (standard pro tvorbu map pro OB): <http://lazarus.elte.hu/tajfutas/isom2000/isom2000-cz.pdf>
Archiv map pro OB: <http://csob.tmapserver.cz/>
- 1.3. Nauč se k čemu slouží buzola, SportIdent-čip či popisy kontrol (lísteček s uvedeným kódem a bližším popisem – pomocí piktogramů – každé kontroly vaší tratě). Návod na piktogramy, ale třeba i pravidla OB a další dokumenty lze získat zde: <http://www.orientacnibeh.cz/ob/dokumenty.php>

2. Před závodem

- 2.1. Najdi si (např. za pomoci kalendáře závodů OB – <http://klobouk.fsv.cvut.cz/~hora/kalendar/kal2001.php>) „svůj“ závod a zjisti jeho www stránku.
- 2.2. Seznám se s rozpisem závodu (zveřejňován několik měsíců před závodem na www stránce závodu).
- 2.3. V termínu přihlášek (dle rozpisu) se přihlas na závod. Do kategorií příchozích se lze přihlašovat i přímo na závodě.
- 2.4. Nastuduj si pokyny k závodě (bývají na www stránce závodu cca. 2 dny dopředu, ale někdy jsou k dispozici až na shromaždišti)
- 2.5. Najdi si spojení do místa závodu a stanov čas odjezdu tak, abys na shromaždišti byl nejdéle 30 minut před koncem prezentace.
- 2.6. Přečti si další případné důležité informace na stránce závodu (např. vzdálenost ze shromaždiště na start – někdy bývá i 2km).
- 2.7. Zjisti si ve zveřejněných startovních listinách svůj startovní čas – *pouze v případě, že jsi již přihlášen.*

3. Cesta na závod

- 3.1. Dojezd na společné parkoviště je značen šipkami se symbolem OB a označením parkoviště či auto (autobusy mohou parkovat na jiném místě). Šipky většinou začínají v blízkosti obce, kde se závod koná nebo na odbočce z hlavní silnice. Pozorně sledovat, nejsou moc velké.
- 3.2. Zaparkovat dle pokynů pořadatele (někdy se i vybírá parkovné (~ 20Kč)).
- 3.3. Přesunout se na tzv. „shromaždiště“. To je prostor, kde je veškeré zázemí závodu a prostor pro závodníky a oddílové stany. (*POZOR!* Někdy to může být i více než 1km z parkoviště.)

4. Na shromaždišti

- 4.1. Najdi prezentaci, kde zjistíš jakým způsobem se můžeš dodatečně přihlásit. Většinou si na to vyzvedneš formulář, kde vyplníš jméno a příjmení závodníka, registrační číslo (*v případě, že nejsi registrován v OB nevyplňuješ*), oddíl (*opět pouze v případě, že jsi registrován*), kategorii (*zde vybereš tréninkovou trať (T) nebo příchozí (P)*) a číslo SI-čipu (*je uvedeno na čipu*). Zaplatíš startovné (cca. 50Kč) a naoplátku se dozvíš čas, kdy startuješ (ten z **ZAPAMATUJ!**). Kategorie příchozích mívají standardně tzv. volný start, tedy startovní čas není přidělen a závodník startuje dle svého uvážení. Zda platí varianta pevného nebo volného startovního času je uvedeno v rozpisu nebo v pokynech. Start je dán v minutách od tzv. času „nula“, který je uveden v pokynech. *Např. v případě že start je 10:00, tak přidělený startovní čas 74 znamená, že startuješ v 11:14.*
- 4.2. Vyhledej výsledkovou tabuli, kde jsou umístěny popisy kontrol pro jednotlivé kategorie. A piktogramy (popisy kontrol) své kategorie si vezmi.
- 4.3. Připrav se (obléknout, nachystej čip, buzolu a popisy kontrol) na závod.

5. Start

- 5.1. Na start se vydáš po fáborcky (většinou modrobílá – uvedeno v pokynech) značené cestě. Je potřeba vyjít včas, na startu **musíš být nejpozději 5 minut předem** (můžeš samozřejmě odstartovat i později, ale čas se počítá od přiděleného času).
- 5.2. Před samotným startem musíš absolvovat následující proceduru. Nejprve v okamžiku, kdy se na předstartovních hodinách (většinou velké „digitálky“ zavěšené na stromě) objeví minuta (každou změnu minuty doprovází i zvukový signál) tvého startu vstoupíš do prvního koridoru.
- 5.3. Zde si jednak necháš zkontrolovat čip u rozhodčího (v případě že jsi se dohlašoval na místě je možné, že tě nebudou mít ve startovce – je potřeba rozhodčímu oznámit, že jsi na tento čas dohlášen).
- 5.4. Zároveň (většinou v tomto prvním koridoru) je potřeba čip **vynulovat**. Slouží k tomu stejná krabička s otvorem pro čip jakou pak budeš vídat na všech kontrolách (viz obr. vpravo), která je označená „nulování“. Do otvoru v krabičce čip vložíš a počkáš dokud krabička neblinkne a nepípne. To může trvat 2-5 sekund.
- 5.5. Na další minutový zvukový signál se přesuneš do dalšího koridoru, kde si v další krabičce označené „kontrola“ zkontroluješ zda tvůj čip je správně vynulován a připraven k závodu. Opět zasuneš čip do otvoru a počkáš na bliknutí a pípnutí krabičky. Tentokrát by mělo být okamžité. V případě, že krabička kontroly nepípne je potřeba se vrátit a znovu vynulovat.
- 5.6. Po dalším minutovém signálu se přesuneš do posledního (většinou bývají tři koridory) koridoru, kde již na další zvukový signál startuješ.
- 5.7. Mapu většinou přímo na startu nedostaneš, ale po určité vzdálenosti od startu si ji formou samoobsluhy vytáhneš ze sáčku tvé kategorie. Pořadí saček u výdeje je zobrazeno na startu. To zda opravdu máš mapu své kategorie **zkontroluj přímo na mapě**, kde je vždy kategorie vyznačena. Vzdálenost od startu k mapám bývá na startu uvedena (do 100m). K mapám vedou fáborcky.
- 5.8. Každopádně jdi na start včas, ať si můžeš dostatečně prohlédnout startovací proceduru u závodníků, kteří startují před tebou. Zároveň není nic jednoduššího než sledovat a opakovat to co dělají závodníci, kteří startují ve stejnou minutu jako ty. Taktéž drtivá většina závodníků ti ráda případně poradí. To platí i pro případné nesnáze v lese (nezastavuj ty velmi rychle běžící :-)).

6. Závod

- 6.1. Vyzvednutou mapu si slož tak, aby byla vidět celá trať (zahni „nepoužitě“ kraje).
- 6.2. Start je na mapě označen trojúhelníkem a v terénu je zavěšen oranžovobílý lampión. Ne vždy je tento „mapovací“ start u map. Může být i dále v lese po fáborcích, ale to by opět bylo na startu uvedeno.
- 6.3. Mapu si pomocí buzoly zorientuj na sever.
- 6.4. Pozoruj zda skutečnost v terénu odpovídá tomu co vidíš v mapě.
- 6.5. Vyber podle mapy ideální trasu, jak se co nejlépe dostat na kontrolu číslo jedna. Ne vždy je ideální ta nejkratší. Pro začátek choď určitě co nejvíce po cestách i za cenu podstatně delší trati.
- 6.6. Podívej se v terénu, kterým směrem se vydáš a ještě jednou si to pro jistotu podle mapy zkontroluj.
- 6.7. Vydej se zvoleným postupem na první kontrolu, sleduj stále své okolí, hlídej si vzdálenost, **musíš neustále vědět, kde přesně na mapě se nacházíš**. V případě, že se stane, že nevíš, kde na mapě jsi nebo si nejsi jistý, je nejlepší se stejnou cestou jako jsi přišel vrátit na místo, kde jsi věděl kde jsi a vyrazit znovu.
- 6.8. Poté co dorazíš na kontrolu **zkontroluj její kód** s číslem uvedeným v popisech kontrol. V lese je okolo stovky kontrol, takže určitě cestou uvidíš mnoho kontrol, které, ale „nejsou tvoje“.
- 6.9. Pokud kód odpovídá kontrolu si „opípní“ (zasuň čip do otvoru). Krabička musí pípnout a/nebo bliknout. Pokud se tak nestane (je to technika, může selhat) je potřeba pomocí záložních kleštiček, které jsou na stojanu u krabičky, orazit tuto kontrolu do políčka na mapě označeného písmenem „R“. Většinou tam jsou tři taková políčka.
- 6.10. Stejným způsobem postupuj od kontroly ke kontrole v pořadí, jak jsou na mapě očíslovány. V případě fáborkované trati se snaž využívat úseky s fáborcky, zkracuj pouze tam, kde jsi přesvědčen, že se nemůžeš ztratit.

7. V cíli

- 7.1. Od poslední kontroly tzv. „sběrky“ (zde se sbíhají všechny tratě) je fáborcky vyznačen (může to být i přímo koridor) postup do cíle.
- 7.2. V cíli opět „opíšeš“ cílovou kontrolu. Tím jsi dokončil závod a už pouze absolvuješ níže popsanou cílovou proceduru.
- 7.3. V případě, že v lese některá z kontrol nefungovala arazil jsi kleštičkami do mapy, je potřeba na tuto skutečnost upozornit rozhodčího v cíli, který provede kontrolu tohoto ražení.
- 7.4. Za cílem musíš odevzdat mapu do sáčku svého oddílu (nevím jak to funguje u neregistrovaných, není problém se zeptat přímo některého z rozhodčích v cíli), mapy se nesmí vynášet z cílového prostoru před koncem závodu, aby nebylo možné ji ukázat těm co ještě neodstartovali.
- 7.5. Poté co odevzdáš mapu (někdy je tato procedura ještě před odevzdáním mapy) je potřeba si „vyčíst“ čip. Někde v cílovém prostoru (někdy i mimo něj na shromaždišti) se nachází pracoviště označené „vyčítání čipů“, kde naposledy vložíš čip do krabičky (tentokrát připojené k PC) a dojde k vyčtení údajů uložených v paměti čipu.
- 7.6. Počkáš na vytištění svého výsledkového lístečku, který dostaneš na památku :-). Na něm vidíš zda jsi správně absolvoval trať, jaký máš čas a mezičasy na jednotlivých kontrolách. V případě nefunkčnosti kontroly (a ražení do mapy) zde budeš uveden jako diskvalifikovaný. Což samozřejmě bude v oficiálních výsledcích opraveno.
- 7.7. Poté již můžeš sledovat výsledky na tabuli, závod pro tebe skončil.

8. Závěr

- 8.1. Každopádně doporučuji pojmout první seznámení s OB spíše než jako závody, jako výlet. Tedy vše v klidu, nikam nespíchat, užívat si přírody či atmosféry závodů. Na trati si povídat, ukazovat si co je vidět v terénu a kde to vidím v mapě a naopak. Na případné běhání či závodění je spousta času. :-)

